
АНОТАЦІЇ. ANNOTATIONS. АННОТАЦИИ

Анікєєв Д. О.

**МІГРАЦІЯ І РОЗСЕЛЕННЯ ПЕЧЕНІГІВ
ЗА ПОВІДОМЛЕННЯМИ ВЧЕНИХ
АРАБСЬКОГО ХАЛІФАТУ ІХ–Х ст.**

Стаття присвячена текстологічному аналізу відомостей арабських географів ІХ–Х ст. про печенігів. На засадах широкого кола арабських джерел було простежено два етапи міграції цього кочового етносу. Сюжетною лінією досліджених історичних документів є інформація про різні території розселення печенігів. Для відтворення більш широкої картини особливостей міграцій зазначеної кочової людності автором частково були використані джерела візантійського походження. Інформація про кочовий етнос печенігів є адекватною історичним реаліям тих часів.

Anikeyev D. O.

**THE MIGRATION AND SETTLEMENT OF THE
PECHENECS ACCORDING TO ARABIC GEOGRAPHICAL
COMPOSITIONS OF IX–X CENTURIES**

The article is devoted to textual analysis of the accounts contained in Arabic geographical compositions of 9–10 centuries. On a wide range of Arabic authorities it has been retraced two phases of the Pecheneg migrations. The storyline of the researched written documents is about the different lands settled by these nomads. To fully understand the peculiarity of migrations of the aforementioned ethnic group, the primary sources of Byzantine origin have been partly used. The information about the Pechenegs is correlated with historical realities of those times.

Аникеев Д. О.

**МИГРАЦИЯ И РАССЕЛЕНИЕ ПЕЧЕНЕГОВ
ПО СООБЩЕНИЯМ УЧЕНЫХ
АРАБСКОГО ХАЛИФАТА ІХ–Х вв.**

Статья посвящается текстологическому анализу сообщений арабских географов ІХ–Х вв. о печенегах. На основе широкого круга арабских источников прослеживаются два этапа миграции этого кочового этноса. Сюжетной линией исследованных исторических документов является информация о разных территори-

як расселения печенегов. Для восстановления более обширной картины особенностей миграции указанного кочевого народа автор частично использовал источники византийского происхождения. Информация о кочевом этносе печенегов является адекватной историческим реалиям того времени.

Будник Н. В.

ЗАЧИНИ У НАРОДНИХ КАЗКАХ КРИМСЬКИХ КАРАЇМІВ – КАРАЇВ

У статті робиться спроба пояснити природу й значення зачинів у народних казках кримських караїмів. Наводиться теза про те, що приказка являє собою залишкову форму колишнього міфологічного побутування казки. Колись зачини народних казок кримських караїмів мали форму й зміст міфологічного оповідання, яке сходить до загальнотюркських джерел, але із часом сакральні змісти були втрачені. Збереглася лише ритмічність оповідання й співвіднесення з давніми часами.

Budnik N. V.

BEGINNINGS IN THE NATIONAL FAIRYTALES OF THE CRIMEAN KARAITES

The article presents an attempt to explain the nature and the meaning of the beginnings in national fairytales of the Crimean Karaites. It is stated that the flourish is the residual form of a former mythological existing of a fairytale. In the old days beginnings in national fairytales of the Crimean Karaites had the form and the content of a mythological narration, which goes back to all-Turkic sources, but eventually sacral senses have been lost. It has remained only rhythm of a narration and correlation with old times.

Будник Н. В.

ЗАЧИНЫ В НАРОДНЫХ СКАЗКАХ КРЫМСКИХ КАРАИМОВ – КАРАЕВ

В статье предпринимается попытка объяснить природу и значение зачинов в народных сказках крымских караимов. Приводится тезис о том, что присказка является остаточной формой прежнего мифологического бытования сказки. Некогда зачины народных сказок крымских караимов имели форму и содержание мифологического повествования, которое восходит к общетюрк-

ским истокам, но с течением времени сакральные смыслы были утрачены. Сохранилась лишь ритмичность повествования и соотношение с давними временами.

Бушаков В. А.

**“ДЫРДОМ” ВІД ГІНДУКУШУ ДО БРИТАНСЬКИХ МОРІВ
(з приводу студій відомої білоруської славістки-етимолога
Р. М. Козлової)**

У статті критично розглянуті студії Р. М. Козлової. Р. М. Козлова механічно будує різні слов'янські етимологічні гнізда, а вже потім залучає до них численні слов'янські і явно неслов'янські апелятиви та оніми (гідроніми, омоніми, антропоніми та етроніми). Такий ненауковий метод спричинив постулювання міфічного слов'янського етносу та вигаданої Руської держави, яка ніби займала терени від Балтики до Каспію та від Чорного моря до Льодовитого океану.

Bushakov V. A.

**“DYRDÓM” FROM THE HINDU KUSH UP
TO THE BRITISH SEAS
(apropos of Studies by the Noted Byelorussian Slavonic Scholar
and Etymologist R. M. Kozlova)**

In the article etymological studies by R. M. Kozlova have been critically analyzed. At first R. M. Kozlova mechanically constructs various Slavic etymological families and then includes into them a great number of Slavic and evidently non-Slavic appellatives and onyms (hydronyms, horonyms, anthroponyms, and ethnonyms). Such an unscientific method has resulted in postulating the mythical Slavonic ethnos and never existent Rus state supposedly occupying the terrains from the Baltic Sea to the Caspian Sea and from the Black Sea to the Arctic Ocean.

Бушаков В. А.

**“ДЫРДОМ” ОТ ГИНДУКУША ДО БРИТАНСКИХ МОРЕЙ
(по поводу исследований известной белорусской славистки-
этимолога Р. М. Козловой)**

В статье критически рассмотрены исследования Р. М. Козловой. Р. М. Козлова механически строит различные славянские этимологические гнезда, а затем включает в них многочисленные

славянские и явно неславянские апеллятивы и онимы (гидронимы, омонимы, антропонимы и этнонимы). Такой ненаучный метод привел к постулированию мифического славянского этноса и никогда не существовавшего Русского государства, якобы занимавшего территорию от Балтики до Каспия и от Черного моря до Ледовитого океана.

Галушка-Адайкин А. Р.

**ЗАХІДНЕ ПАПУА ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА
РЕСПУБЛІКИ ІНДОНЕЗІЯ У ПЕРІОДИ
НОВОГО ПОРЯДКУ ТА РЕФОРМАЦІЇ**

В статті досліджуються питання, що пов'язані з генезою сепаратистського руху на Західному Папуа. Головна увага приділяється діяльності Організації за незалежність Папуа протягом 60–80-х рр. ХХ ст. та подіям, що відбулись після падіння режиму Сухарто в 1998 р.

Galushka-Adaykin A. R.

**WESTERN PAPUA AS AN INTEGRAL PART OF THE
REPUBLIC OF INDONESIA IN THE PERIODS
OF NEW ORDER AND REFORMATION**

In the article questions connected with the development of separatist movement on Western Papua have been investigated. Main attention was paid to the activities of the Organization for the Independence of Papua in 60–80-s of the 20th century as well as to the events that happened after the downfall of the Suharto regime in 1998.

Галушка-Адайкин А. Р.

**ЗАПАДНОЕ ПАПУА КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ЧАСТЬ
РЕСПУБЛИКИ ИНДОНЕЗИЯ В ПЕРИОДЫ
НОВОГО ПОРЯДКА И РЕФОРМАЦИИ**

В статье рассматриваются вопросы, связанные с развитием сепаратистского движения на Западном Папуа. Основное внимание уделяется деятельности Организации за независимость Папуа на протяжении 60–80-х гг. ХХ в. и событиям после падения режима Сухарто в 1998 г.

Горват Б. Е.

ЖАНР МАВВАЛЮ В ЄГИПЕТСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

У статті запропонований короткий огляд жанру *мавваль* у сучасній єгипетській літературі, котрий є найбільш поширеним у фольклорі та діалектній поезії Єгипту. Розглянуто три приклади різного використання форми *маввалю*. Розкривається її універсальність, гнучкість, широкі версифікаційні можливості. Автор звертає увагу на мотивацію використання цього жанру у творчості різних поетів.

Horvat B. E.

THE GENRE OF MAWWAL IN EGYPTIAN LITERATURE

The article gives a short look into the genre of *mawwal* in modern Egyptian literature, which is most popular within folklore and colloquial poetry of Egypt. Three examples of different usage of the *mawwal* form are considered. This discloses its versatility, flexibility and a wide range of opportunities for versification. The author draws attention to the motivation of this genre in the works by different poets.

Горват Б. Э.

ЖАНР МАВВАЛЬ В ЕГИПЕТСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ

В статье предлагается краткий обзор жанра *мавваль* в современной египетской литературе, который более распространен в фольклоре и диалектной поэзии Египта. Рассматриваются три примера разного использования формы *мавваля*. Раскрывается ее универсальность, гибкость, широкие возможности версификации. Автор обращает внимание на мотивацию использования этого жанра в творчестве разных поэтов.

Дерменджі Омер

ТУРЕЦЬКА ПЛЕЯДА ОМЕЛЯНА ПРИЦАКА

У статті, присвяченій 90-й річниці від дня народження видатного українського сходознавця Омеляна Прицака, розглядається його шлях у тюркологію, стосунки з турецькими колегами й учнями, відображено широке застосування наукового здобутку українського вченого сучасними турецькими філологами й істориками.

Сьогодні ідеї О. Прицака та його доробок стали доступними для турецьких учених, які можуть ознайомлюватися з ними завдяки німецьким тюркологам (З. Коркмаз, М. Олмез, М. Ерсой); американським дослідникам (Г. Інальджик, Ф. Із, Х. Б. Паксой, І. Ортайли); перекладам робіт О. Прицака турецькою мовою, виконаним у Туреччині; а також зусиллям українських дослідників (А. Н. Туран, З. Оздем).

Dermenci Omer

O. PRITSAK'S TURKISH FOLLOWERS

This article, which is dedicated to the ninetieth anniversary of birth day of the prominent Ukrainian orientalist Omeljan Pritsak, examines his way of turkology, mutual relations with the Turkish colleagues and students, and reflects wide usage of his scientific concepts by modern Turkish linguists and historians.

Nowadays Pritsak's ideas and science achievements have become accessible for Turkish scientists who can familiarize with them with four ways: German Turkology scholars (Z. Korkmaz, M. Olmez, M. Ersoy); American Turkology scholars (H. Inalcik, F. Iz, H. B. Paksoy, I. Ortayli); Turkish translations of Pritsak's work in Turkey; by means of the Ukrainian scholars (A. N. Turan, Z. Ozdem).

Дерменджи Омер

ТУРЕЦКАЯ ПЛЕЯДА ЕМЕЛЬЯНА ПРИЦАКА

В статье, посвященной 90-й годовщине со дня рождения выдающегося украинского востоковеда Е. Прицака, рассматривается его путь в тюркологию, взаимоотношения с турецкими коллегами и учениками, отражено широкое применение научного наследия украинского ученого в трудах современных турецких филологов и историков.

Сегодня идеи Е. Прицака и результаты его научной деятельности стали доступными турецким ученым, которые могут ознакомиться с ними благодаря немецким тюркологам (З. Коркмаз, М. Олмез, М. Эрсой); американским исследователям (Х. Инальджик, Ф. Из, Х. Б. Паксой, И. Ортайли); переводам работ Е. Прицака на турецкий язык, выполненным в Турции; а также усилиям украинских исследователей (А. Н. Туран, З. Оздем).

Юкша А. С.

РОЛЬ ЙОРДАНІЇ В УПРАВЛІННІ СВЯТИМИ МІСЦЯМИ В СХІДНОМУ ЄРУСАЛІМІ ПІСЛЯ 1967 Р.

Після Шестиденної війни 1967 р. ізраїльські можновладці залишили ведення релігійних питань за місцевою Адміністрацією вакфу, яка була керована з Амману. У статті розглядається структура і діяльність йорданських установ і організацій, що беруть участь в управлінні ісламськими святими місцями в місті, в контексті йордансько-палестинських відносин. Після підписання йордансько-ізраїльської мирної угоди 1994 р. між йорданською владою і ПНА стали виникати конфліктні ситуації по управлінню святими місцями, що погіршило палестинсько-йорданські відносини. Не дивлячись на те, що з середини 1990-х рр. роль Йорданії в управлінні святими місцями знизилася, йорданська влада продовжує брати активну участь у справах Святого міста. Розгалужена йорданська адміністративна структура, наявність неурядових організацій, постійна участь у міжнародних форумах, присвячених питанням Святого міста, значний фінансовий внесок до установ по управлінню вакфами і святими місцями і в реставраційній роботі свідчать про прагнення Йорданії зберегти статус куратора мусульманських святих місць в Єрусалимі.

Ioksha A. S.

THE ROLE OF JORDAN IN ADMINISTRATING THE HOLY PLACES IN EAST JERUSALEM SINCE 1967

After the Six-Day War (1967) local *Waqf* Administration, controlled from Amman, was allowed by Israeli Authority to continue its activity in religious affairs. The article is devoted to the structure and functions of the Jordanian organizations and institutions that take part in managing the Holy places in the city within the bounds of relations between Jordan and Palestine Authority. Conflict situations appeared between two sides after the Jordan-Israel Peace Treaty (1994). In spite of the reduction of Jordanian role in the Holy places control in the mid 1990s, Jordanian authority takes active part in its affairs. Branched structure of Jordanian administration, existence of non-governmental organizations, permanent participation in international organizations, considerable financial contribution to establishments of *awqaf* and Holy places control and to the restoration works indicate the striving of Jordan to preserve its status of the custodian of Muslim Holy places in Jerusalem.

Июшва А. С.

**РОЛЬ ИОРДАНИИ
В УПРАВЛЕНИИ СВЯТЫМИ МЕСТАМИ
В ВОСТОЧНОМ ИЕРУСАЛИМЕ ПОСЛЕ 1967 г.**

После Шестидневной войны 1967 г. израильские власти оставили ведение религиозных вопросов за местной Администрацией вакфа, которая управлялась из Аммана. В статье рассматривается структура и деятельность иорданских учреждений и организаций, участвующих в управлении исламскими святыми местами в городе, в контексте иордано-палестинских отношений. После подписания иордано-израильского мирного договора 1994 г. между иорданскими властями и ПНА стали возникать спорные ситуации по управлению святыми местами, что ухудшило палестино-иорданские отношения. Несмотря на то, что с середины 1990-х гг. роль Иордании в управлении святыми местами снизилась, иорданские власти продолжают активно участвовать в делах Святого города. Разветвленная иорданская административная структура, наличие неправительственных организаций, постоянное участие в международных форумах, посвященных вопросам Святого города, значительный финансовый вклад в учреждения по управлению вакфами и святыми местами и в реставрационные работы означают стремление Иордании сохранить статус хранителя мусульманских святых мест в Иерусалиме.

Костанда І. О.

**ВПЛИВ ЕКСТРАЛІНГВІСТИЧНИХ ФАКТОРІВ
НА ФОРМУВАННЯ ПАРАЛЕЛІЗМУ
У ВІРШАХ ПОЕЗІЇ ДОБИ ТАН**

У статті розглядається явище паралелізму в контексті вивчення китайських поетичних творів доби Тан. Автор аналізує причини, завдяки яким паралелізм став одним із головних мовних засобів вираження, без дослідження якого вивчення китайської поезії окресленого періоду неможливе.

Kostanda I. O.

**THE INFLUENCE OF PARALINGUISTIC FACTORS
ON FORMING PARALLELISM
IN POEMS OF THE TANG EPOCH**

While analyzing Chinese poetic texts such notion as a parallelism drew our attention. The article is aimed at the theoretical studying of

this notion. The article analyses the reasons of taking the parallelism as one of the main language means of literature tradition and considering it as main component without which the analysis of Chinese poetry is impossible.

Костанда И. О.

**ВЛИЯНИЕ ЭКСТРАЛИНГВИСТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ
НА ФОРМИРОВАНИЕ ПАРАЛЛЕЛИЗМА
В ПОЭЗИИ ЭПОХИ ТАН**

В статье рассматривается явление параллелизма в контексте изучения китайских поэтических произведений эпохи Тан. Автор анализирует причины, благодаря которым параллелизм стал одним из основных языковых способов выражения, без учета которого изучение китайской поэзии упомянутого периода невозможно.

Ласкавий Д. В.

**МІЖНАРОДНА БОРОТЬБА ЗА НАФТУ НА БЛИЗЬКОМУ
ТА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ: ТУРЕЦЬКО-ПЕРСЬКЕ
РОЗМЕЖУВАННЯ Й АНГЛО-ПЕРСЬКА
НАФТОВА КОМПАНІЯ (1912–1914)**

Стаття присвячена міжнародній боротьбі за нафту на Близькому та Середньому Сході у 1912–1914 роках. Особливу увагу зосереджено на вивченні впливу Англо-перської нафтової компанії на турецько-перське розмежування.

Laskavyi D. V.

**INTERNATIONAL STRUGGLE FOR OIL IN THE NEAR AND
MIDDLE EAST: TURKISH-PERSIAN DEMARCATION
AND ANGLO-PERSIAN OIL COMPANY (1912–1914)**

The article is devoted to the international struggle for oil in the Near and the Middle East in 1912–1914. The special attention is concentrated on researching of influence of Anglo-Persian Oil Company on the Turkish-Persian demarcation.

Ласкавий Д. В.

**МЕЖДУНАРОДНАЯ БОРЬБА ЗА НЕФТЬ НА БЛИЖНЕМ
И СРЕДНЕМ ВОСТОКЕ: ТУРЕЦКО-ПЕРСИДСКОЕ
РАЗГРАНИЧЕНИЕ И АНГЛО-ПЕРСИДСКАЯ
НЕФТЯНАЯ КОМПАНИЯ (1912–1914)**

Статья посвящена международной борьбе за нефть на Ближнем и Среднем Востоке в 1912–1914 годах. Особое внимание сосредоточено на изучении влияния Англо-персидской нефтяной компании на турецко-персидское разграничение.

Маврина О. С.

**СТОРИНКИ ІЗ СІМЕЙНОЇ ІСТОРІЇ
МУРЗ ШИРІНСЬКИХ У ХІХ СТ.**

В статті аналізуються сімейні списки мурз Ширінських за 1818–1820, 1847 рр., дані протоколів Таврійського Дворянського Депутатського Зібрання з розгляду справ мурз Ширінських щодо надання їм дворянського титулу в 1820 і 1852 рр., родоводи та інші документи цього роду. Висвітлено деякі аспекти сімейної історії найвідоміших представників роду Ширинів в ХІХ столітті.

Mavrina O. S.

**PAGES FROM FAMILY HISTORY
OF MURZAS SHYRINSKIH IN THE XIX CENTURY**

In this article are analyzing family lists of muszas Shyrinskih of 1818–1820, 1847–1852, information from protocols of Taurian Deputy Meeting in case of obtaining title of nobility by murzas Shyrinskie in 1820 and 1852, genealogies and other documents of this family. There are illuminated some aspects of family history of the most well-known representatives of Shyrin family in the XIX century.

Маврина О. С.

**СТРАНИЦЫ ИЗ СЕМЕЙНОЙ ИСТОРИИ
МУРЗ ШИРИНСКИХ В ХІХ ВЕКЕ**

В статье анализируются семейные списки мурз Ширинских за 1818–1820, 1847–1852 гг., данные протоколов Таврического Дворянского Депутатского Собрания в деле получения мурзами Ширинскими дворянского титула в 1820 и 1852 гг., родословные и другие документы этого рода. Освещены некоторые аспекты семейной истории наиболее известных представителей рода Ширинов в ХІХ веке.

Момрик А. П.

**МАХМУД КАШГАРЛИ
ОЧИМА УКРАЇНСЬКИХ ОРІЄНТАЛІСТІВ
(на прикладі Агатангела Кримського і Омеляна Прицака)**

З нагоди 1000-ої річниці від дня народження першого тюркського енциклопедиста і лексикографа Махмуда Кашгарли у статті розглядається його місце в дослідженнях українських орієнталістів. Предметом розвідки стали роботи А. Кримського та О. Прицака, в яких вивчаються життєвий шлях М. Кашгарли і його словник «Divân Lugat üt-Türk». Обидва дослідники подають нам докладні відомості про походження М. Кашгарли і час його народження. Протягом усього свого життя О. Прицак звертався до лінгвістичних і історичних відомостей, що містяться у словнику Кашгарли, для побудови власних наукових гіпотез. Завдяки українським сходознавцям постать М. Кашгарли надовго залишатиметься у центрі дослідницької уваги в Україні.

Момрык А. Р.

**MAHMUD KASHGARLY
IN UKRAINIAN ORIENTALISTS' OPINION
(Agathangel Krymsky and Omelian Pritsak)**

On the occasion of the 1000th anniversary of the first Turkic encyclopaedist and lexicographer Mahmud Kashgarly his place in Ukrainian orientalistics is observed in the paper. So the subject of the paper is to analyze M. Kashgarly's biography and his vocabulary named "Divân Lugat üt-Türk", how it is presented in the works of A. Krymsky and O. Pritsak. Both of the scholars are cleared up and give us more definite information on the origin of M. Kashgarly and his birth date. O. Pritsak during all his life is based on language and historical materials given in the vocabulary of Kashgarly, which allowed him to arrive at the truth in his research. Exactly because of this attention paid by Ukrainian orientalists to the life of M. Kashgarly will leave him in the spotlight of Oriental studies in Ukraine in the sequel.

Момрик А. П.

**МАХМУД КАШГАРЛЫ
ГЛАЗАМИ УКРАИНСКИХ ОРИЕНТАЛИСТОВ
(на примере Агатангела Крымского и Емельяна Прицака)**

По случаю 1000-й годовщины со дня рождения первого тюркского энциклопедиста и лексикографа Махмуда Кашгарлы в статье рассматривается его место в исследованиях украинских ориенталистов. Предметом статьи стали работы А. Крымского и Е. Прицака, в которых изучаются жизненный путь М. Кашгарлы и его словарь «*Divân Lugat üt-Türk*». Оба исследователя дают подробные сведения о происхождении М. Кашгарлы и времени его рождения. На протяжении всей своей жизни Е. Прицак обращался к лингвистическим и историческим сведениям, содержащимся в словаре Кашгарлы, для построения собственных научных гипотез. Благодаря украинским востоковедам фигура М. Кашгарлы надолго останется в центре внимания украинских ученых.

Мурашевич К. Г.

**ОНОВЛЕННЯ ІДЕЙНО-ХУДОЖНІХ ПОШУКІВ:
НОВІ ТЕМИ ТА ФОРМИ КИТАЙСЬКОЇ ПОЕЗІЇ
“4 ТРАВНЯ”**

Протягом майже всього XIX століття література Китаю готувалась до оновлення: виникають нові теми, зароджуються різноманітні думки щодо подальшої долі поезії. Хоча ще й продовжують панувати ортодоксальні жанри та мова *веньянь*, все ж письменники наполягають на переході на *байхуа* і відмові від традиційних правил написання віршів. Новизна тематики, що з'явилась у кінці XIX – на початку XX ст., урізноманітнила китайську поезію новими образами. Література підняла багато важливих для того часу питань, але залишилось і багато традиційних тем.

Murashevych K. G.

**THE NOVELTY OF IDEA-ARTISTIC SEARCH:
NEW THEMES AND FORMS OF CHINESE MAY
FORTH POETRY**

Almost all XIX century the literature of China was preparing for novelty: new themes appear, different ideas about the further existence of poetry emerge. In spite of the fact that orthodox genres and the language *wenyan* are still dominate, writers insist on changing language

on *baihua* and rejection of traditional rules of poetic writing. Novelty of themes, which appeared at the end of XIX century – at the beginning of XX century, diversified the Chinese poetry with new images. Literature has raised a lot of important questions for that time, but also many traditional themes have remained.

Мурашевич Е. Г.

ОБНОВЛЕНИЕ ИДЕЙНО-ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ПОИСКОВ: НОВЫЕ ТЕМЫ И ФОРМЫ КИТАЙСКОЙ ПОЭЗИИ «4 МАЯ»

На протяжении почти всего XIX века литература Китая готовилась к обновлению: появляются новые темы, зарождаются разнообразные идеи о дальнейшей судьбе поэзии. Хотя и продолжают доминировать ортодоксальные жанры и язык *веньянь*, все же писатели настаивают на переходе на *байхуа* и ликвидации традиционных правил написания стиха. Новизна тематики, которая появилась в конце XIX века и в начале XX, сделала разнообразной китайскую поэзию с помощью новых образов. Литература подняла много важных на то время вопросов, но осталось также много и традиционных тем.

Отрощенко І. В.

СТУДЕНТ ТА ЕПОХА:

“ВЕЛИКА МОНГОЛІЯ” У ДОЛІ Б. ДАНДАРОНА

У другій половині 1930-х років більшість представників бурятської громадсько-політичної, культурної еліти, деякі представники студентства були засуджені та страчені за участь у “панмонгольській організації”, що нібито готувала відторгнення Бурятії від СРСР та створення Великої Монгольської держави під протекторатом Японії. Одним із таких “змовників” виявився ленинградський студент, бурят за походженням, Б. Дандарон – майбутній видатний буддолог, релігійний діяч і філософ. Висловлюється припущення, що його арешт був викликаний не лише походженням та “небезпечними” розмовами, що велися у середовищі бурятського студентства, але й фактом знайомства з видатним науковцем та громадсько-політичним діячем Ц. Жамцарано. Останній перебував під постійним наглядом спецслужб, які, зокрема, вважали, що цей “націоналіст” негативно впливає на бурятську та монгольську молодь. У статті висвітлюються настрої бурятського та монгольського студентства у 1930-ті роки.

Otroshchenko I. V.

STUDENT AND EPOCH:

THE “GREAT MONGOLIA” IN B. DANDARON’S FATUM

In the second half 1930-s the majority of representatives of the Buryat political and cultural elite, some representatives of students have been condemned for participation in “Pan-Mongolian organization” which ostensibly prepared tearing away of Buryatiya from the USSR and creation of the Great Mongolian state under protectorate of Japan. The Leningrad student, Buryat by origin, B. Dandaron – future outstanding buddhologist, the religious figure and the philosopher has appeared one of such “conspirators”. There is an assumption, that he has been arrested not only because of his origin and “dangerous” conversations among the Buryat students, but also due to the fact of his acquaintance with an outstanding scientific and political figure Ts. Zhamtsarano. Last was under constant surveillance of special services which, in particular, considered, that this “nationalist” negatively influences the Buryat and Mongolian youth. In article moods of the Buryat and Mongolian students in 1930-s are shown.

Отрощенко И. В.

СТУДЕНТ И ЭПОХА:

“ВЕЛИКАЯ МОНГОЛИЯ” В СУДЬБЕ Б. ДАНДАРОНА

Во второй половине 1930-х гг. большинство представителей бурятской общественно-политической и культурной элиты, некоторые представители студенчества были осуждены за участие в “панмонгольской организации”, которая якобы готовила отторжение Бурятии от СССР и создание Великого Монгольского государства под протекторатом Японии. Одним из таких “заговорщиков” оказался ленинградский студент, бурят по происхождению, Б. Дандарон – будущий выдающийся буддолог, религиозный деятель и философ. Высказывается предположение, что его арест был вызван не только происхождением и “опасными” разговорами, которые велись в среде бурятского студенчества, но и фактом знакомства с выдающимся ученым и общественно-политическим деятелем Ц. Жамцарано. Последний находился под постоянным надзором спецслужб, которые, в частности, считали, что этот “националист” отрицательно влияет на бурятскую и монгольскую молодежь. В статье показываются настроения бурятского и монгольского студенчества в 1930-е гг.

Роз Г. В.

**ПСИХОЛОГІЗМ ТВОРЧОСТІ ПЕЯМІ САФА:
ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ
НОВОГО ЕСТЕТИЧНОГО ПРОСТОРУ**

На матеріалі романів “Дев’ята палата Диспансеру”, “Фатіх-Харбіє” та “Ми самотні” досліджено психологізм прози Пейямі Сафа, окреслено фактори і причини психології творчості, типові ситуації, які знайшли своє втілення у творах відомого турецького письменника. Проаналізовано художню специфіку та психологізм прози письменника як основу зображення життя людини, її характеротворення. Досліджено психологічну вмотивованість вчинків персонажів, її рефлексій на навколишній світ.

Через функції та роль зображувально-виражальних засобів, зміну фабульних елементів романістики Сафа розглянуто новаторство та особливості індивідуального стилю письменника.

Роз Н. В.

**PSYCHOLOGICAL DIMENSIONS OF PEYAMI SAFA'S
CREATIVITY: TOWARDS THE QUESTION OF FORMING
A NEW AESTHETIC SPACE**

The paper is dedicated to the investigation of the psychological aspects of Peyami Sefa's novels. Basing the investigation on novels “External Diseases Ward Nine”, “Fatih-Harbiye”, “We Stand Along” we study the psychological dimensions of Peyami Sefa's creative writing, discuss the factors and causes of the psychology of creativity, the typical situation, which were reflected in the works of the famous Turkish writer.

Роз А. В.

**ПСИХОЛОГІЗМ ТВОРЧЕСТВА ПЕЯМИ САФА:
К ВОПРОСУ ФОРМИРОВАНИЯ
НОВОЙ ЭСТЕТИЧЕСКОЙ ПАРАДИГМЫ**

На материале романов “Девятая палата диспансера”, “Фатих-Харбие”, “Мы одиноки” исследуется психологизм творчества прозы Пейями Сафа, рассматриваются факторы и причины психологии творчества, типические ситуации, которые нашли свое отражение в произведениях известного турецкого писателя. Анализируется специфика и психологизм прозы писателя как ключевой концепт изображения жизни человека.

Посредством функций изобразительно-выразительных средств, изменений фабульных элементов романистики Сафа рассматриваются новаторство и особенности индивидуального стиля писателя.

Сергійчук Б. В.

СУЧАСНА ТУРЕЦЬКА ІСТОРИОГРАФІЯ ПРО УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ЗВ'ЯЗКИ

У статті вперше аналізується сучасна турецька історіографія про українсько-турецькі зв'язки з давнини до сьогодення. Зокрема, розглядаються праці таких відомих дослідників, як М. Сарай, А. Курат, Б. Крісс, а також мемуари політичних діячів і колективні монографії, в тому числі багатотомна "Історія Туреччини".

Serhiychuk B. V.

CONTEMPORARY TURKISH HISTORIOGRAPHY ABOUT UKRAINIAN-TURKISH RELATIONS

In the article for the first time contemporary Turkish historiography is analyzed concerning Ukrainian-Turkish relations from ancient times to present. In particular, scientific works of such known researchers as M. Saray, A. Curat, B. Criss and well as memoirs of political figures and collective monographs including multivolume "History of Turkey" have been studied by the author.

Сергейчук Б. В.

СОВРЕМЕННАЯ ТУРЕЦКАЯ ИСТОРИОГРАФИЯ ОБ УКРАИНО-ТУРЕЦКИХ ОТНОШЕНИЯХ

В статье впервые анализируется современная турецкая историография об украино-турецких отношениях с давних времен до сегодняшнего дня. В частности, рассматриваются труды таких исследователей, как М. Сарай, А. Курат, Б. Крисс, а также мемуары политических деятелей и коллективные монографии, в том числе многотомная "История Турции".

Слободян Н. В.

ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЩОДО КРАЇН ПЕРСЬКОЇ ЗАТОКИ

Стаття присвячена зовнішній політиці України в регіоні Перської затоки. Проаналізовано основні аспекти політико-економічних контактів України та держав Затоки. Оцінено пер-

спективні сфери взаємовигідної співпраці України з країнами регіону. Окремо розглянута можливість співпраці у сфері високих технологій та освіти. Автор стверджує, що українська держава має широкі перспективи для реалізації своїх національних інтересів в регіоні Перської затоки.

Slobodian N. V.

UKRAINIAN POLITICY TOWARDS THE GULF STATES

The article is devoted to the prospects of foreign policy of Ukraine in the region of the Gulf. The basic aspects of political and economic contacts of Ukraine and the Gulf countries have been analyzed. The perspective spheres of mutually beneficial collaboration of Ukraine with the countries of the region have been estimated. Possibility of collaboration is separately considered in the field of high technologies and education. An author asserts that the Ukrainian state has wide prospects for realization of the national interests in the region of the Gulf.

Слободян Н. В.

ПОЛИТИКА УКРАИНЫ В ОТНОШЕНИИ СТРАН ПЕРСИДСКОГО ЗАЛИВА

Статья посвящена перспективам внешней политики Украины в регионе Персидского залива. Проанализированы основные аспекты политико-экономических контактов Украины и стран Залива. Дана оценка перспективным сферам взаимовыгодного сотрудничества Украины со странами региона. Отдельно рассмотрена возможность сотрудничества в сфере высоких технологий и образования. Автор утверждает, что украинское государство имеет широкие перспективы для реализации своих национальных интересов в регионе Персидского залива.

Стельмах М. Ю.

МІФОПРОСТІР “ШАГНАМЕ” ФЕРДОУСІ: опозиція “свій” – “чужий”

Розглянуто засоби вираження просторової картини світу у “Шагнаме” Фердоусі, виділено основні опозиції: Іран – Туран, степ – сад, гори – долина. Простір “Шагнаме”, організований за принципом “свій” – “чужий”, цілком відповідає архаїчному міфопоетичному сприйняттю. Гори і степ вважаються місцем бит-

ви і випробування. У героїчній частині поеми протиставлення “свій” – “чужий” світ трансформується в боротьбу між Іраном, що символізує сили добра, і Тураном, що символізує сили зла.

Stelmakh M. Yu.

**MYTH SPACE OF “SHAHNAME” FERDOUSI:
opposition “our” – “outsider”**

Means of expression of the world space picture in “Shahname” Ferdousi are considered; the main oppositions Iran – Turan, step – garden, mountain – valley are explored. Space picture in “Shahname”, based on the principle of “our” – “outsider”, is organized and fully meets the archaic mythological poetic perception. Mountains and desert are the places for battles and trials. In the heroic part of the poem opposition “our” – “stranger” has been transformed into a struggle between Iran, which symbolizes the forces of the good, and Turan, symbolizing the forces of the evil.

Стельмах М. Ю.

**МИФОЛОГИЧЕСКОЕ ПРОСТРАНСТВО
«ШАХНАМЕ» ФИРДОУСИ:
оппозиция «свой» – «чужой»**

В статье рассматриваются способы выражения пространственной картины мира в «Шахнаме» Фирдоуси. Выделены основные оппозиции: Иран – Туран, степь – сад, горы – долины. Пространство «Шахнаме», организованное по принципу «свой» – «чужой», полностью соответствует архаическому мифопоэтическому восприятию. Горы и степь считаются местом битвы и испытаний. В героической части поэмы противопоставление «свой» – «чужой» мир трансформируется в борьбу между Ираном, который символизирует силы добра, и Тураном, символизирующим силы зла.

Таран О. Г.

**АБОРИГЕНИ ТАЙВАНЮ:
МАЛОВІДОМІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ
КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ ХХ ст.**

У статті розглядається функціонування одного з елементів первісної спадщини у традиційній культурі автохтонних гірських племен Тайваню – звичаю полювання за головами. Аналізуються кілька основних причин цього виду полювання: для отримання

статусу дорослого члена общини (один із етапів ініціації); вирішення суперечок у середині общини, оскільки духи гарантують успіх правим; аби помститися за близьких родичів; здобути прихильність дівчини (та її родини) і отримати право на шлюб; гарантувати роду (в ширшому розумінні – общині) успішну боротьбу з хворобами чи епідеміями. Розглянутий вище звичай полювання за головами має давнє і, мабуть, австричне походження, оскільки простежується як в острівних, так і в континентальних народів Південно-Східної Азії, частиною якої є Південний Китай і Тайвань.

Taran O. G.

**FORMOSAN ABORIGINES: LITTLE-KNOWN PAGES
OF HISTORY OF THE END OF XIX – THE FIRST QUARTER
OF XX CENTURY**

The ceremony of head hunting of the autochthonic mountain tribes of Taiwan is examined in the article. A few basic reasons of this type of hunt are ascertained – to obtain status of adult man; to solve disputes within the community, because spirits warrant success to a right part; to revenge for the close relatives; to win favor of a girl (and her family) and to obtain the right to marriage; to secure family and settlement from epidemics. The above considered custom of head hunting has an ancient and, apparently, austric origin inasmuch as is traced both in island and mainland peoples of South-East Asia the part of which is South China and Taiwan.

Taran E. G.

**АБОРИГЕНЫ ТАЙВАНЯ: МАЛОИЗВЕСТНЫЕ
СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ КОНЦА XIX – ПЕРВОЙ
ЧЕТВЕРТИ XX в.**

В статье рассматривается функционирование одного из элементов первобытного наследия в традиционной культуре автохтонных горных племен Тайваня – обычая охоты за головами. Анализируются несколько причин этого вида первобытной охоты: получение статуса взрослого члена общины (один из этапов инициации); разрешение внутриобщинных споров, поскольку духи всегда на стороне правых; месть за близких родственников; завоевание расположения девушки (и ее родственников) и получение, таким образом, права на брак; гарантирование роду

(в более широком смысле – общине) успешной борьбы с болезнями и возможными эпидемиями. Рассмотренный выше обычай охоты за головами имеет древнее, возможно, австрическое происхождение, поскольку прослеживается как у островных, так и у континентальных народов Юго-Восточной Азии, частью которой являются Южный Китай и Тайвань.